

ORDU



MART 2014

ORDU

COĞRAFİ VE İDARİ YAPI

Ordu, Karadeniz Bölgesinde yer alan ve son nüfus artışıyla birlikte büyükşehir olan şirin ve modern bir şehirdir. Eşsiz yaylaları, denizi, Boztepe'si ve tarihi mekanlarıyla ülkemizin yıldızı parlayan güzide illerinden biridir. En fazla fındık üreten il olmanın yanında kivisi, balı, hamsisi ve balığı ile de ekonomik potansiyeli gelişmekte ve daha da büyük umutlar vaad etmektedir.

Kuzeyinde Karadeniz, güneyinde Tokat ve Sivas illeri, batısında Samsun, doğusunda Giresun iliyle çevrilidir. İlimiz, 1920 yılında Trabzon'dan ayrılarak, 4 Nisan 1920 tarihinde il statüsüne kavuşmuş olup, Altınordu ilçeyle beraber 19 ilçe, 72 belde, 473 mahalle ve 481 köye sahiptir.

YÜZÖLÇÜMÜ	5.952 km ²
TARIM ALANI	2.612 km ²
ORMAN ALANI	2.002 km ²
ÇAYIR-MERA ALANI	500 km ²
YERLEŞİM ALANI	838 km ²
RAKIM (İL MERKEZİ)	3m
İLÇE SAYISI	19
BELEDİYE SAYISI	72
MAHALLE SAYISI	473
KÖY SAYISI	481

NÜFUS VE DEMOGRAFİ

Demografik yapı ile işgücü arasında çok ciddi bir ilişki vardır. Artan nüfus miktarı ile işgücü piyasası doğru orantılı olmakla birlikte, ekonomik gelişmeler de aynı ivmede etkilenmektedir. Yani, ticaretteki serbestleşmeler olumlu ya da olumsuz işgücü piyasalarından etkilenmektedir. Ticareti serbestleştirmekteki temel gerekçe ise milli gelire ve dolayısıyla ekonomik büyümeye pozitif ivme kazandırmaktadır.

Ordu iline ilişkin 2011 yılı Adrese Dayalı Nüfus Sistemi Sonuçlarına bakıldığında, ilin toplam nüfusunun 714.390 kişi olduğu görülmektedir. 2012 yılında ilin nüfusu artarak 741.371 kişiye, 2013 yılında ise 771.960 kişiye ulaşmıştır.

Ordu ili uzun yıllar göç veren bir il konumundayken, 2012 yılında net göç hızı tersine dönerek göç almaya başlamıştır. 2013 yılında ilimize en fazla göç alınan yaş aralığı 5004 kişi ile “20-24”tür. Bu sayıları takiben ikinci sırada göç alınan yaş aralığı ise 3440 kişi ile “25-29” dur. Bu durum, işgücü piyasasının arzı açısından çok önemli bir gelişmedir. Ayrıca ilimizin sahip olduğu bu genç ve dinamik nüfus, iş gücünün büyümesindeki en önemli faktörlerden biri olarak diğer illere göre daha üst sıralarda yer almasına katkı sağlayacaktır. Her sektörde değerlendirilmeye hazır bir potansiyel güç olarak görebileceğimiz bu genç iş gücü, Ordu iline yatırım yapacak olanlara sunulan fırsatların zenginliğini çok açık bir şekilde yansıtmaktadır.

TOPLAM NÜFUS (2013 MART)	771.960
NÜFUS YOĞUNLUĞU (2013)	130 (kişi/km ²)

Ordu ilinin en fazla göç verdiği ilk 10 ile baktığımızda ise Orduluların 4 büyük şehir dışında sanayi kentlerine ve çevre kentlere göç ettiği görülmektedir. Ancak en fazla göç aldığı ilk 10 ilin de göç verdiği illerle tamamen örtüşmesi ilimize göç eden kişilerin de ilimiz kökenli kişiler olduğunu desteklemektedir. Bu da göstermektedir ki Ordu halkı ilini sevmekte ve vatanını seven her insan gibi iline hizmet etmeyi bir borç olarak bilmektedir.

Ordu'ya İlişkin Göç Verileri

ORDU İLİNİN EN FAZLA GÖÇ VERDİĞİ İLLER	ORDU İLİNİN EN FAZLA GÖÇ ALDIĞI İLLER
İSTANBUL	İSTANBUL
SAMSUN	SAMSUN
ANKARA	KOCAELİ
KOCAELİ	ANKARA
GİRESUN	BURSA
TEKİRDAĞ	GİRESUN
TRABZON	TEKİRDAĞ
İZMİR	TOKAT
BURSA	TRABZON
TOKAT	İZMİR

Kaynak:TÜİK

EKONOMİK VERİLER

Ordu ili 2011 yılında yatırım teşviklerinden 635 milyon TL olarak, son 10 yılda ilimize yapılan sabit yatırımda en yüksek miktara ulaşmıştır. İlimize, 2012 yılında 100 milyon TL ve 2013 yılında ise 250 milyon TL yatırım teşviğinde bulunulmuştur.

TÜİK verilerine göre Ordu İli, İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (Sege-2011)'nda 61. sırada yer almaktadır.

Kamu yatırımları açısından bakıldığında 2012 yılında Ordu ili 165.005.000 TL ile Türkiye genelinde 41. sıradadır. Bu miktar aynı yıl için gerçekleşen toplam kamu yatırımlarının % 0,37'sini oluşturmaktadır. 2013 yılında ise İlimizde yapılmakta olan Ulaştırma-Haberleşme sektörlerindeki büyük kamu yatırımları ile bu oran %0,6'ya çıkmıştır. Türkiye'de tarım sektörüne yapılan kamu yatırımı 6.002.624.000 TL olup Ordu ili 11.000.000 TL ile %0,2 oranında pay almaktadır.

İllerin ekonomik gelişimlerini değerlendirmek için yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar ile kendi kaynaklarını birlikte düşünmek gerekmektedir. Bu durum da göstermektedir ki; Ordu ilinin, fındık, bal gibi tarımsal ürünlerin üretiminde Türkiye'de 1. sırada, kivi üretiminde de 2. sırada olması ilimize yapılacak olan kamu yatırımları ve yatırım teşvikleriyle ekonomik açıdan yıldızı parlamış iller arasında olduğunun kanıtıdır.

Kamu Yatırımlarında Ordu İlinin Yeri

SEKTÖRLER	ORDU	TÜRKİYE	ORDU(%)
Tarım	11.000	6002624	0,2
Madencilik	55	1790700	0,003
Enerji	8044	4290765	0,2
Ulaştırma	173623	14967255	1,2
Turizm	1000	356545	0,3
Konut	1605	613250	0,3
Eğitim	30660	8419268	0,4
Sağlık	8687	3169890	0,3
Diğer Hizmetler	65143	12587973	0,5
Toplam	299817	52881620	0,6

Kaynak: TÜİK (Bin TL)

Ordu ili 2013 yılı TÜİK verilerine göre, 290.449.579 dolar ihracat ve 80.817.382 dolar ithalat değerine sahiptir. İlimiz, Türkiye ihracat değeri olan 151.812.238.560 dolardan sadece % 0,2 oranında pay almaktadır. Bu sayısal değerlere pozitif ivme kazandırmak için ilimizde ticarete konu olabilecek başlıca tarım ürünlerinin iç ve dış pazarda hak ettiği yeri almasını sağlamak gerekmektedir. Bu noktada Ordu Ticaret Borsası olarak fındık, kivi, bal ve canlı hayvan gibi ürünlerin gerek üretimini gerekse sanayisini daha fazla geliştirmek için etkin ve verimli çalışmalar yapmakta ve uzun vade de ilimizi ve borsamızı daha üst sıralara taşımak gayretindeyiz.

TARIM

Ordu ilinin ekonomisi büyük oranda tarıma dayanmaktadır. İlimiz arazisinin % 43,6'sını tarım alanı, % 31,2'sini orman ve fundalık alanı, % 7,6'sı çayır ve mera alanı, % 17,6'sını ise yerleşim alanı ve tarım dışı araziler oluşturmaktadır.

Ordu ilinin arazi dağılımı

CİNSİ	MİKTARI (ha.)	PAY(%)
Tarım Alanı	259.625	43,6
Orman Alanı	185.592	31,2
Çayır-Mera	45.325	7,6
Tarım Dışı Arazi	104.658	17,6
TOPLAM	595.200	100

İlimizin 259.625 hektar büyüklüğündeki tarım arazisinin kullanım amaçlarına göre dağılım durumu da aşağıda verilmiştir.

Ordu İlinin Tarımsal Arazi Varlığı ve Kullanım Durumuna Göre Dağılımı

CİNSİ	MİKTARI (ha.)	TARIM ALANINA ORANI
TARLA ALANI	30.654	11,8
-Ekilen	26.649	86,9
-Nadas	4.005	13,1
FINDIK ALANI	227.054	87,5
DİĞER MEYVELER	621	0,2
SEBZE ALANI	1.296	0,5
TOPLAM	259.625	100

Ordu'nun 595.200 hektar olan toplam arazisinin % 43,6'sı tarıma uygundur. İlimiz, tarıma elverişli arazi varlığı bakımından Türkiye ortalamasının üzerindedir. Ordu ilinde toplam tarım alanının % 87,5'inde fındık tarımı yapılmaktadır. Ülkemizin 696.964 hektar olan toplam fındık alanının 227.054 hektarı Ordu'da bulunuyor olması ile birlikte ilimiz, Türkiye'de en fazla fındık alanına sahip olan il olma ayrıcalığına da sahiptir.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi Ordu ilinin ekonomik yapısını belirleyen ve yönlendiren temel tarım ürünü fındıktır. Türkiye fındık üretiminin %33,7'si Ordu'dan sağlanmaktadır ki Ordu halkının %70'inin gelir kaynağı da fındıktır. Yani fındık Ordu ili için sadece bir tarım ürünü değil milli bir varlıktır.

2013 yılı verilerine göre 192.663 ton kabuklu fındık üretilen ilimizde ihracat miktarı 23.092.000 (iç/kg) ile değeri 146.129.000 dolardır. Türkiye'nin fındık ihracat miktarına baktığımızda ise 274.657.461 kg ile 1.767.276.552 dolar değerindedir. Ordulu ihracatçılar, 23.092.000 kg ile Türkiye fındık ihracat miktarından %8,4 oranında pay alarak Türkiye'de

isimlerinden söz ettirmektedirler. Tüm bu sayısal veriler ışığında globalleşen dünyada diğer ülkelerle rekabet edebilmek için hedefimiz, Türkiye için 2023 yılında 2,5 milyar dolar fındık ihracat değerine ulaşmak ve buna paralel olarak ilimizin sembolü olan fındığı markalaştırmak amacıyla ilimiz ihracat değerini 2-3 katına çıkarmaktır.

Ordu Ticaret Borsası olarak, hem ilimiz hem de ülkemiz için fındık gibi bu değerli ürüne daha fazla değer kazandırmayı bir görev olarak edinmiş olup bu yolda yapılacak olan tüm çalışmalara maddi ve manevi destek vermek için hazırız. Fındığı dışa bağımlı bir ürün olmaktan çıkarıp öncelikle iç pazardaki değerini artırmak birincil hedeflerimizdendir. Türkiye'nin iç fındık ihracat miktarı incelendiğinde 2013 yılında 274.657 ton ile en yüksek sayısal değere ulaştığı görülmektedir. Bu sonuç Dünya'nın fındığı tanımakta olduğunu ve son 10 yılda yakalamış olduğumuz pozitif ivmeyi daha da hızlandırarak, 2023 yılında gerçekleşecek olan ihracat miktarının 350.000-400.000 tona ulaşabileceğini destekler niteliktedir.

Fındık üretiminde 1. sırada olmamızı ekonomik açıdan en avatajlı yöne çevirebileceğimiz nokta ürünüme katma değer kazandırmaktır. Fındıktan en yüksek katma değeri elde etmenin koşulu da fındığı nihai ürünlere dönüştürmekten geçmektedir. Yani fındık bazlı ürünlerin üretimini daha fazla artırmak için ilimizde var olan genç iş gücünü sanayi ile buluşturmak gerekmektedir. Böylece Ordu'nun diğer iller arasında parmakla gösterilir konuma gelmesi için var olan potansiyel gücünün ortaya çıkması sağlanmış olacaktır. Ordu Ticaret Borsası olarak bize düşen görev ise bu potansiyel gücün doğru yer ve zamanda ortaya çıkmasına yapmış olduğumuz fizibilite çalışmalarıyla destek vermektir.

Tarımsal yapının büyük ölçüde fındığa bağımlı olduğu ilimizde fındık üreticilerimizin gelir düzeyini artırmaya yönelik üretim seçenekleri ortaya koymak suretiyle ürün deseninin çeşitlendirilmesine olanak sağlamak amacıyla, Ordu ilinde yetiştirme eğilimi gösteren en az fındığa eşdeğer veya ondan daha fazla net gelir getiren ürün çeşitlerinin belirlenmesi ve üretimlerinin teşvik edilmesi için "**ürün çeşitlendirme**" çalışmaları yürütülmektedir. İlimizde, ürün çeşitlendirme kapsamında bulunan ürünler; **kivi, ceviz, elma, böğürtlen, çilek, karayemiş, maviyemiş ve Trabzon hurmasıdır**. Özellikle ceviz son zamanlarda ekonomik açıdan fındıktan daha fazla gelir getirmesi sebebiyle halkımız tarafından üretimine sıcak bakılmaktadır. Uzun vade de fındıktan sonra ceviz için de Ordu ilinde artık bir marka olabileceğini söylemek en doğal hakkımızdır.

Fındıktan sonra en çok gelir getiren tarımsal kökenli ürün “**Bal**” dır. Ordu’nun florası arıcılık açısından zengin değildir. Ancak Türkiye florasını değerlendirerek yola çıkan Ordulu gezginci arıcılar arıcılığı, Ordu ekonomisine fındıktan sonra ikinci sırada gelir getiren tarımsal bir faaliyet olarak yapmaya başlamışlar ve Ordu’yu Türkiye de bal üretiminde 1. sıraya yerleştirmişlerdir. Ordu ilinde 455 köyde 5.000 aile tarafından toplam 487.214 adet kovanla arıcılık yapılmakta olup bu faaliyetten 11.457,65 ton bal ve 220,318 ton bal mumu elde edilmektedir. İlimizde, gerek hayvansal üretim içerisindeki yeri bakımından gerekse pazarlanan hayvansal ürünler içerisindeki yeri bakımında bal ve balmumunun ürün değeri % 50’yi bulmaktadır. Kovan sayısı bakımından Muğla, 710.949 kovan ile Türkiye’de 1. sırada iken Ordu Muğla ilinden 223.735 az kovana sahip olmasına rağmen Türkiye üretiminde 1. sıradadır. Yani, Türkiye’de en çok bal Ordulu arıcılar tarafından üretilmekte ve Türkiye’de ortalama olarak koloni başına bal verimi 14-15 kg iken, Ordu’da koloni başına bal verimi 25-30 kg düzeyine çıkabilmektedir.

İlimiz tarım ürünlerinden kivi de son 10 yılda üretimini 3-4 katına çıkartarak ticarete konu olan başlıca tarım ürünlerimiz arasına girmiştir. 2012 yılı itibariyle Ordu’da 2.645 dekar alanda 6.707 ton kivi üretilmiştir. Burada dikkat çeken nokta, Ordu’daki dekar başına verimliliğin ortalama 2.500 kg olmasıdır. İlimiz bu verimlilik ortalamasıyla Türkiye, Dünya ve hatta en büyük kivi üreticisi olan İtalya’nın verimlilik ortalamasından bile yüksektir. Uzman görüşleri; kivi bahçelerine gerekli ve tekniğine uygun bakım yapıp özen gösterildiği takdirde, dekar başına verimlilik 5.000 kg’a kadar yükselebilir olduğu yönündedir. Yaklaşık 2.000 üretici tarafından üretim yapılmaktadır. Kivi üretiminde ilimizde kısa zamanda çok büyük gelişme sağlanmış olup son 5-6 yılın verileri incelendiğinde kivi, gerek dikili alan bakımından gerekse üretim miktarı bakımından 2-3 katına çıkmıştır. Kivi üretimde ağaç başına ortalama verim de her yıl artmakta olup 2012 yılında 53 kg’a ulaşmıştır. Bugün Ordu ili, Türkiye kivi üretiminin yaklaşık %18 sini karşılayarak 2. sıradadır. Henüz meyve vermeyen ağaçlar da dikkate alındığında önümüzdeki yıllarda Ordu’nun kivi üretiminde daha da önemli bir yere geleceği yorumu yapılabilir.

İlimizde “balıkçılık” sektörü incelendiğinde, ülke genelinde üretilen deniz ürünlerinin %43,84’ü Karadeniz Bölgesi balıkçılarınca üretilmektedir. 110 km kıyı şerdi olan Ordu ili, Türkiye ve Karadeniz balıkçılığı içerisinde önemli bir yer teşkil etmektedir. Bir sahil kenti olması ve Altınordu ilçesi ile birlikte 4 ilçesinin deniz kenarında bulunması nedeniyle, balıkçılıkta İl ekonomisinde önemli bir yer tutmaktadır. Kafes balıkçılığı Ordu’da sürekli gelişmekte olan bir sektördür. Kafes balıkçılığına Ordu’da Gıda, Tarım Ve Hayvancılık

Müdürlüğü kontrolünde ilk olarak 1991 yılında başlanmış olup, bu ilk kafeslerin kapasiteleri de, 25 ton olmuştur. Şu an 6 adet kafeste üretim yapılmakta olup bu kafeslerde toplamda yıllık 1.200-1.500 ton üretim yapılmaktadır. Ordu ili Trabzon'dan sonra Karadeniz'de yetiştiricilikte 2. sırada yer almaktadır.

Günümüzde Ordu'da kültür balıkçılığı yapan işletme sayısı 36'ya ulaşmıştır. Bu işletmelerin yıllık üretimi iç sularda yaklaşık 250 ton, deniz sahasında ise 1.300 tondur. Balıkçılık gerek avcılık, gerekse ticareti açısından istihdama önemli ölçüde katkı sağlamaktadır.

Fındık – Türkiye Üretiminin %33,7'si ile	Türkiye 1'incisi
Bal – Türkiye Üretiminin %12,8'si ile	Türkiye 1'incisi
Kivi – Türkiye Üretiminin %18'i ile	Türkiye 2'incisi
İlimizde yetiştirilen meyve çeşidi	40
Kültür Balıkçılığı Yapan İşletme Sayısı	36
Kesme çiçekçilik son dönemde gelişen önemli bir tarımsal faaliyettir.	

İLİMİZİN ÖNEMLİ YATIRIMLARI

OR-Gİ HAVALİMANI	Türkiye'de denize dolgu yöntemi ile yapılan ilk havalimanı olma özelliğine sahiptir.
ORDU ÇEVRE YOLU	İlimize yapılmakta olan ulaştırma yatırımları sayesinde ilimiz liman kenti olma yolunda ilk adımlarını atmış bulunmaktadır. Bu sayede ihracatçıların en önemli sorunlarından biri olan ulaşım problemi de ortadan kalkacaktır.
ÜNYE ÇEVRE YOLU	
KARADENİZ-AKDENİZ YOLU	
ÜNYE-NİKSAR-TOKAT YOLU (Kuzey-Güney Aksı)	

<p>TOPÇAM BARAJI VE HES</p>	<p>Ordu ilinde şuan 41 adet HES projesi mevcuttur. Bu projelerden 6'sı işletme, 7'si inşaat, 28'i proje ve planlama aşamasındadır. İlimizin mevcut elektrik üretimi, Türkiye üretiminin %0,13'ünü karşılamaktadır. Tüm HES projeleri tamamlandığında ilimizin Türkiye elektrik üretimi içindeki payı %1,15'e çıkacaktır. Yani yaklaşık 9-10 kat artacaktır. Ordu ili kendi enerjisini kendi ürettiyor konuma gelecektir.</p>
<p>BOTANİK BAHÇESİ</p>	<p>İlimiz merkezinde kurulacak olan Botanik Bahçesi, Karadeniz bölgesinde ilk olma özelliği taşımakla birlikte Ordu ilini bir cazibe merkezi haline getirmede büyük oranda katkı sağlayacaktır.</p>
<p>ÇAMBAŞI YAYLASI KIŞ SPORLARI KAYAK MERKEZİ</p>	<p>Orduluların hedeflerinden biri olan kentini kültür ve turizm şehri yapma yolunda atılmış önemli adımlardan biridir.</p>
<p>ÇİKOLATA PARK PROJESİ</p>	<p>Ordu-Giresun Havalimanı çevresinde 60.534 m² alana yapılması planlanan turizm kompleksi sayesinde çikolata üretimindeki en önemli hammadde olan fındık değerlendirilerek yeni bir bölgesel marka oluşturulması hedeflenmektedir. DOKA güdümlü proje destekleri kapsamında desteklenecek olan bu projeye OTB, proje ortağı olarak destek vermektedir.</p>